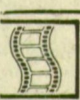


Tüske a köröm alatt

Színes magyar film. Írta: Csoóri Sándor és Sára Sándor. Fényképezte: Kurucz Sándor. Zene: Eötvös Péter. Rendezte: Sára Sándor. Főbb szereplők: Cserhalmi György, Ráckevei Anna, Kenderesi Tibor, Tyll Attila, Kálmán György, Koncz Gábor, Szegedi Erika.



Új film

nak gondolná a tíz év elteltével újra játékfilmmel elélen álló Csoóri Sándor—Sára Sándor kettős művét: jókorát téved. Az ideai magyar játékfilmszemle különdíját elnyert film ugyanis a neves festőművész önkéntes száműzetésének történetében a mai magyar világ meglehetősen jellegzetes, vidéken pláne még kegyetlenebbnek minősíthető maffiát, s a velük való konfliktus drámáját mutatja föl. Azt, hogy mennyire utoléri Hódosi a pusztán is „a gátlástalan züllés fullasztó levegője”, miként az ismertetőben olvashatjuk. Persze, a tragédia balladisztikus levegője itt ugyanígy beleleghet; ám hasonlóképpen élő és eleven a budapesti vetítésen hatalmas nyíltszíni tapost kapott, sokatmondó félmondat is: „végtére is félig-meddig jogállamban élünk.” Igen: éppen ez a félig-meddig állapot teremtet(ett) lehetőségeket a filmben Kökényesinek nevezett bandavezér bünszövegetekének hatalmas méretű libatenyésztési (és egyéb) panamáira, az elvtelen, ösfeudális összefo-

nódások és „kicsinálások” szövevényére. (Nagy kár egyébként, hogy a fővezér Kökényesit alakító Tyll Attila alkatilag egyáltalán nem megfelelő a figura érzékeltetésére: a kitűnő idős színész túlonúl is „úri”, finoman öreguras, grófi, vagy nevezhetjük bárhogy — egy ilyen embertípus klasszikus megjelenítéséhez mindenesetre olyannyira nem megfelelő, hogy e tény következtében az egész vidéki maffia-fölmutatás, sajnos, sokat veszít hatásfokából.)

Hódosi Andrást, a mai magyar értelmiség tiszta, denagyon is sebezhető, teljességgel jelenség-értékű reprezentánsát persze legyűri a hatalmi pozíciókba becsomópészódott gengszterszövetkezet — egy, sokszor költői szépséggel fényképezett, dramaturgiaiailag itt-ott ugyan elnagyoltnak tűnő, ám tisztelességében félelmetes hatású, fölemelően tiszta műalkotásban. Az utóiz keserű, de egyben főkavarró ingereket is kelt. Akárcsak a köröm alá került, meggyűlni, majd gennyedni kezdő tüske. Amit ha kellő időben és kellő szakértelemmel el nem távolítanak, veszélybe sodorhatja nemcsak magát a körömöt — de akár az egész új-jat is. **Domonkos László**

Dália a gyógyászatban

A Reanal Finomvegyszer-gyárban a dália gumójából készítenek egyfajta vizsgálati anyagot, ami a szervezetbe juttatva a vese működéséről tájékoztatja az orvosokat. A növény gyógyászati hasznosítására több mint tíz évvel ezelőtt kezdődtek a kísérletek a vállalatnál. Céljuk az volt, hogy a dália gumójából olyan, a keményítőhöz hasonló anyagot állítsanak elő, amelyet

a cukorbetegség is fogyaszthatnak. Sikerült is megoldaniuk az emberi szervezetre kisebb cukorterhelést jelentő úgynevezett inulin kivonását a növényből. Az eljárás azonban igen költségesnek bizonyult, a szer gyártása ilyen formában nem lett volna kifizetődő. Az inulint mégis nagyon jól használják, mert az említett gyógyászati vizsgálati célokra kiválóan alkalmas.

Zenei naptár

Ránki Dezső zongoraestje

Szerdán a Szegedi Nemzeti Színházban nagyszabású — összevont kamarabérleti — koncertet hallhattunk, Ránki Dezső zongoraestjét. A fiatal fenomén természetesen telt házat vonzott. Emlékeztés élmény marad Ránki fellépése.

Zongorázásának ápoltságát, eleganciáját. Tökéletes csiszoltsága, s tévedhetetlen, biztos stílusa. Lágy érzékenység, s szinte feminin gyöngédség egyesül az inas, acélos ifjú erővel, férfias komolysággal, s az aggyastyan életátlató, bölcs, leszűrt, tiszta derűjével. Nemes, különleges fénnel csillogó ötvözet az ő művésze.

Érzelmének boszorkányos fénytörése varázsszín, s hangulatképrázatot vetítenek elének. Amint Schumannt játszik (Három románc: op. 28. és Hat intermezzo: op. 4.), a villogó hangulat és érzelmek mozzanatok pillanatkénti törekény, színes változásait, áttűnéseit élteti meg velünk. Ugyanakkor mélyen emberi, hús-vér ér-

Vinkler-vallomások

Különleges élményt kapnak mindazok, akik a következő hetekben a Bartók Béla Művelődési Központ két kiállítótermét meglátogatják: Vinkler László festőművész életművéből a portrékat gyűjtötték össze — a rokokótól, a művész barátaitól, ismerőseitől, intézményektől, közgyűjteményektől — és helyezték a falakra az *Arcképek — vallomások* című kiállítás rendezői.

A majdnem 70 képet föl-vonultató tárlatot *Oroján István* festőművész — Vinkler-tanítvány — nyitotta meg tegnap délután. A megnyitónapság előtt a Belvárosi temetőben, a Mester sírjánál tisztelegtek a tanítványok, barátok, a megnyitótól pedig az életművet értékelő, a művész és az ember alakját, szellemiségét idéző előadások hangzottak el. *Tandi Lajos* A portré Vinkler László művészetében címmel kifejtett gondolatait a mostani tárlat értékeléséhez, a tudatos élményszerzéshez is adott támpontokat, egyszersmind az egész életműről szóltak, hiszen a művész egész pályája során, a kezdetektől mindvégig jelen volt a portré... *Szuromi Pál, Tóth Attila, Dér Endre, Kiss József, Margit, Laczó Katalin* és mások szavaiból nemcsak az életmű különféle műfajokhoz sorolható értékeit kapott a hallgatóság gazdag információkat, hanem az alkotó ember egyéniségéről is.

A kiállítás május 20-ig lesz nyitva; a portrék sorában ott van az 1926-ból való, első, 14 éves kori önarckép, kiállították az ifjú festőnek az első sikereket hozó portrékat, s a későbbi művészi útkereső törekvések nyomait hordozó arcképeket, családtagok, barátok, szellemi rokonok arcmásait; Vinkler László vallomásait — az emberről, a világról.

Pályázati felhívás

A marxizmus—leninizmus esti egyetemre

Az MSZMP Csongrád Megyei Bizottságának Oktatási Igazgatósága az 1988—89-es tanévre felvételi pályázatot hirdet a Marxizmus—Leninizmus Esti Egyetemre. A pártoktatásnak ez a formája hivatott a vezetői munkához és a különféle értelmiségi pályákhoz szükséges ideológiai és politikai ismeretek nyújtására, valamint továbbfejlesztésére. Pályázhat minden érdeklődő; párttagok és pártion kívüliek egyaránt. Kellő számú jelentkezés esetén a megye bármely településén indulhatnak tanfolyamok. A résztvevők tanulmányaik befejeztével politikai végzettséget, tanúsító bizonyítványt kapnak.

A felvétel feltételei: a munkahely és az illetékes pártszerv javaslata, sikeres felvételi beszélgetés (felvételi vizsgakérdéseket nem adunk ki).

Az érdeklődők az 1988—89-es oktatási évben az alábbi tagozatokra nyújthatják be pályázatukat:

— Hároméves általános tagozatra, amely megismerteti a marxizmus—leninizmus elméletével és gyakorlatával, a filozófiával, a politikai gazdaságtan és a tudományos szocializmus tanulmányozása révén.

Elvégzését az állami, a gazdasági és a mozgalmi területen dolgozóknak, propagandistáknak, fiatal értelmiségieknek, valamint a marxizmus—leninizmus elmélete és gyakorlata iránt érdeklődőknek ajánljuk. A hallgatók minden tantárgyból félévenként beszámolnak, az év végén pedig vizsgát tesznek.

A felvételi beszélgetés ideje és helye: Szeged, május 20. (péntek) 14 óra, oktatási igazgatóság. Hódmezővásárhely, május 19. (csütörtök), 13 óra, városi pártbizottság. Szentes, május 18. (szerda), 14 óra, városi pártbizottság. Csongrád, május 18. (szerda), 14 óra, városi pártbizottság. Makó, május 16. (hétfő), 14 óra, városi pártbizottság. (Erről külön értesítést nem küldünk!)

— Kétéves, szakosított tagozatra. A tagozat a filozófiának, a politikai gazdaságtannak, a nemzetközi munkásmozgalom történetének, a magyar munkásmozgalom történetének mélyebb, elméleti-tudományos igényű tanulmányozását szolgálja. Elvégzését egyetemi, főiskolai végzettségű értelmiségieknek — elsősorban pedagógusoknak —, fiatal tudományos kutatóknak, újságíróknak, népművelőknek, propagandistáknak és azoknak az állami, gazdasági, mozgalmi területen dolgozó vezetőknek ajánljuk, akik számára az illetékes irányító szervek ezt előírják. A hallgatók a tananyagból félévkor beszámolnak, az év végén pedig vizsgát tesznek. A kiemelkedő tanulmányi eredményt felmutató, pedagógusvégzettségű hallgatók a tanfolyam végén lehetőséget kaphatnak államvizsga letételére, amely az adott tantárgy középfokú oktatására jogosít.

Az alábbi szakok indulnak: filozófia, politikai gazdaságtan, nemzetközi munkásmozgalom története, magyar munkásmozgalom története. A felvételi beszélgetés ideje és helye: Szeged, filozófia, május 23. (hétfő), 14 óra, oktatási igazgatóság; politikai gazdaságtan, május 25. (szerda), 14 óra, oktatási igazgatóság; magyar munkásmozgalom története, május 24. (kedd), 14 óra, oktatási igazgatóság; nemzetközi munkásmozgalom története, május 24. (kedd), 14 óra, oktatási igazgatóság. Hódmezővásárhely, május 19. (csütörtök), 13 óra, városi pártbizottság. Szentes, május 18. (szerda), 14 óra, városi pártbizottság. (Erről külön értesítést nem küldünk!)

— Speciális továbbképző tanfolyamok (1 éves). Céljuk: a korábban szerzett marxista—leninista műveltség felrészítése és elmélyítése egy meghatározott, konkrét irányban, a társadalomtudományok újabb eredményeinek feldolgozása és alkalmazásának segítése. Elvégzését azoknak a hároméves általános vagy szakosított tagozatot végzeteknek ajánljuk, akiknek ideológiai-politikai tudását felrészíteni, bővíteni, továbbfejleszteni szükséges, illetve akiknek politikai továbbképzése az állami előírások alapján esedékes. A hallgatók a tanfolyam végén a tananyagból beszámolnak.

Az alábbi speciális továbbképző tanfolyamok indulnak: politikai rendszerünk időszerű kérdései (politikatudomány); szociológia; művelődéspolitikai; társadalmunk és az erkölcs (etika); esztétika; bevezetés a marxista vallásmélethez; gazdaságtan; világ-gazdaság; nemzetközi politika; vezetés; ismeretek; retorika; marxista tudományelmélet; a deviáns viselkedés szociológiája; ifjúsáspolitikai. A felvételi beszélgetés helyét és időpontját írásban közöljük a jelentkezőkkel.

A jelentkezési lapokat március 28-ától a munkahely szerint illetékes városi, illetve városi jogú nagyközségi pártbizottságoktól lehet beszerezni. A kitöltött jelentkezési lapokat — 2 darab, saját névre megcímezve és bélyeggel ellátott borítékkal együtt — április 25-éig az illetékes városi, városi jú, nagyközségi pártbizottságokhoz kell eljuttatni. A tanév minden tagozaton szeptember 1-jétől 1989. június 30-áig tart.

A tandíj tanévenként: az általános tagozaton 300 forint, a szakosított tagozaton 500 forint, a speciális továbbképző tanfolyamon 600 forint, melyet egy összegben a beiratkozás előtt kell befizetni. A tanulmányi kedvezmények mértékére változatlanul a 6/1981. (XII. 29.) ABMH számú rendelkezés, illetve az ABMH 6001/1982. Mű. K. 3. elvi állásfoglalása van érvényben.

**MSZMP
Csongrád Megyei Bizottság
Oktatási Igazgatósága**

B. B.

Műsor-ajánlat

A NAPÓLEON BOULEVARD lesz vendége a Tisza Gyöngye Etteremben *Igtóai Ferenc* házigazda vezetésével holnap, vasárnap este 8 és 11 órákor kezdődő diszkóprogramnak.

AUSZTRÁL NAPOT rendeznek március 28-án, hétfőn az ifjúsági házban: este 7 órai kezdettel a KÖZLETTI TEREFERÉBEN. Az államalapítás kétszáz éve címmel *Oliver James Cordell*-el, Ausztrália magyarországi nagyköveteivel *Király Zoltán* beszélget.

CORDELLI ANTHUSVÉT című drámáját mutatja be a *Római Művész Színház* március 28-án, hétfőn este 7 órai kezdettel a Kisszínházban. A darab a hatvanas években lábrakapott utó-

piákról, civilizációnk mai démoni vonásairól ad sajátos eredeti képet.

Humphrey Bogart főszereplésével a MARTINIQUE című amerikai filmet vetítik március 28-án, hétfőn este fél 8 órai kezdettel a Kossuth Lajos sugárút 53. szám alatti Dugonics moziban levő Tisza Volán filmklubban.

SAN FRANCISCÓRÓL tart diakepekkel illusztrált előadást *Soproni Lajos* március 28-án, hétfőn este negyed 7 órai kezdettel.

SZEGEDI SIKER NIZZÁBAN — ezzel a címmel a Szegedi Nemzeti Színház társulatának idén februári, nizzai vendégjátékáról, az ottani operában öt alkalommal eljátszott *Hegedűs a háztetőn*-produkcióról készült riportfilmet sugározza a televízió 1-es programjának SZÍNHÁZRÓL NÉHÁNY PERCBEN... című műsora március 30-án, szerdán 21 óra 5 perces kezdettel

zelem is, amit közvetít. A schumanni fantáziál rögtönző kedv meleg közvetlensége, játékosága vagy ábrándossága, s a legszubjektívebb, pillanatszülte vallomáshangja egyaránt testet ölt játékában.

Haydn: C-dúr szonáta (Hob. XVI. 48.). Egy élet tapasztalata, művészi gyakorlata gyűlt már a mester tarsolyában, mikor ezt a tündéri remeklést kottapapírra vetette. Ránki előadásában a klasszicizmus édes megnyugtató harmóniája virul, s a részletgazdag, nemesen cizellált, hajlékony muzsika tökéletesen életre kél finoman magvas billentése nyomán. Különösen tetszett a záró Rondó világos, frapáns frazeálása, s eleven, játékos élettelsége.

Chopin: h-moll szonátájának (op. 58.) előadásával Ránki szintén remekelt. Ez egy másfajta érzékenységu világ, mint Schumanné. Mintha törékenyebb, s ugyanakkor mégis robbanékonyabb, elementárisabb erejű lenne, légiesebb, lebegebb, de olykor földközeli is. A Scherzo tétel rugalmas, lehetetlen könnyedséggel suhan kezei alatt. Már a Haydn szonátánál is megcsodálhattuk elasztikus, puha, de mégis magvas billentését, illetve billentéskultúrájának gazdagságát. Chopin játékában ez újabb színekkel bővült. A legfinomabb érzelmi rezdülésektől a leghevesebb drámai kitörésig nyílt az interpretáció íve, miközben számtalan részletszépség felvillantásával is gyönyörködte.